

**Discursul Președintelui Senatului, domnul Călin Popescu-Tăriceanu la conferința
„Ziua europeană a concurenței și consumatorilor”**

4 aprilie 2019

Doamnă Comisar,

Distinși invitați,

Sunt onorat să mă aflu astăzi, aici, cu voi și doresc să mulțumesc organizatorilor pentru acest eveniment important în cadrul căruia se dezbat subiecte vitale pentru dezvoltarea piețelor libere.

Mi-aș dori să încep cu o observație: fie că ne place sau nu, Europa prezentului și a viitorului se bazează pe un cuvânt-cheie: consumatorul. El reprezintă temelia economiei, nu doar la nivel continental, ci și mondial deoarece se fac pentru el strategii de mii și mii de miliarde, de la cea mai mărunță tarabă de zarzavaturi la marile corporații internaționale. Problema cu care ne confruntăm este că economia bazată pe consum este obligată să țină cont și de drepturile acestui consumator, lucru care nu este, încă, pe deplin realizat.

Ne amintim cu toții cum primul mare semnal planetar în domeniul protecției consumatorilor a fost tras de John F. Kennedy, în 1962, printr-un mesaj special adresat Congresului, care a pus, de altfel, bazele celebrării Zilei Mondiale a Drepturilor Consumatorilor. Președintele american susținea că "prin definiție, calitatea de consumator ne include pe toți. Ei sunt cel mai mare grup din punct de vedere economic, ce influențează și este influențat de aproape orice decizie economică publică sau privată. Cu toate acestea, ei sunt singurul grup important ale cărui opinii nu sunt auzite des".

Erau anii când explozia televiziunii și, implicit, a reclamelor, născuse febra cumpărării de produse chiar și atunci când oamenii nu aveau nevoie de ele, ceea ce a generat ulterior celebra politică a returnării lor necondiționate.

Da, consumatorii au dreptul la protecție maximă și, au, în primul rând, dreptul la o informare cât mai corectă și completă. Una dintre marile provocări ale momentului este creșterea gradului de conștientizare a drepturilor de care beneficiază consumatorii, iar eforturile nu sunt suficiente în acest sens, în opinia mea, în special în condițiile în care ia amploare, de la an la an, comerțul on-line, segment în care consumatorii sunt încă și mai descoperiți informațional.

Orice consumator lipsit de cunoștințele necesare poate fi un client pierdut, în special cetățenii mai vârstnici fiind victime ale progresului prea rapid în domeniu, inclusiv al digitalizării comerțului.

Să nu uităm că protecția consumatorului nu înseamnă doar dreptul la o înghețată cu lapte natural, ea acoperă și domenii mai complexe, precum eliminarea clauzelor abuzive din contractele de prestări servicii, creditele bancare, planificarea pensiilor în sistem privat, a bugetului personal și așa mai departe. Fără o minimă educație financiară lucrurile pot fi extrem de grele. În absența ei, mărirea orizontului alegerilor consumatorilor și garanția că opțiunile lor sunt în perfectă concordanță cu așteptările și nevoile pe care le au pot avea sever de suferit.

Alte provocări majore sunt reprezentate, spre exemplu, de dreptul la o hrană sănătoasă și aici, din nefericire, cel puțin la nivel european, există ceea ce aș numi un efect secundar și anume desconsiderarea voită a unor piețe din țări foste comuniste mai nou sosite în rândul celor cu economie de piață.

România s-a numărat și se numără printre statele în care foarte multe produse exportate de Occident au un standard "special", care presupune un rabat mai mic sau mai mare de la rețetele obișnuite.

Au fost mari scandaluri în acest sens, cum știm cu toții, pornind de la băuturi răcoritoare care au alt gust în est decât în vest, detergenți cu concentrații inferioare și așa mai departe și mergând până la medicamente în care substanța activă e net mai slabă decât a celor de pe piețele "bogate".

Nu mi se pare corect să iau două aspirine românești în locul uneia de import ca să îmi treacă durerile de cap pe care mi le dă politica.

Vreau să cred că integrarea noastră europeană a pus capăt practicilor din anii 90, când importam toate rebuturile și fake-urile din întreaga lume, pentru că pe vestici, spre exemplu, îi costa mai ieftin să-și trimită anvelopele nevândute în România decât să le ardă în condiții ecologice la ei în țară.

Au fost anii când importam fără să știm carne de vacă nebună din Anglia, tutun infestat, băuturi falsificate din Orient, cafea mucegăită la jumătate de preț, iar comerțul cu second-hand făcea ravagii. Cu siguranță comerțul românesc nu mai are astăzi „sălbăticia” anilor 90 când se vindea orice, oricând, oriunde.

Maturizarea societății românești și intrarea în Uniune ne-au făcut să reglementăm mult mai eficient comerțul dar știu sigur că cea mai funcțională garanție pentru consumator este piața liberă și concurențială. Continui să cred asta chiar și atunci când văd și excepții. Și felul în care în România se calcula de către bănci dobânda de referință la credite a fost una dintre excepțiile pe care am fost nevoiți să o corectăm prin OUG 114. Nu cred ca este o întâmplare că în România dobânzile la credite erau de până la 4 ori mai mari decât în alte țări ale Uniunii, cum nu cred că băncile sunt organizații de binefacere!

La fel a trebuit să arătăm și celor din domeniul energiei că liberalizarea prețului la energie nu presupune doar măriti pentru consumatori și că, în fața acestora, trebuie să luăm măsuri pentru a-i proteja pe cei care pe moment sunt vulnerabili.

Preocuparea mea, ca politician liberal și ca fost antreprenor, este să nu depășim demarcația fină între ceea ce presupune protecția consumatorului și încălcarea legilor competiției pentru că odată acest mecanism dereglat, este extrem de greu de reparat.

În acest context, doresc să-mi exprim aprecierea cu privire la modul în care Consiliul Concurenței înțelege să vegheze la libera competiție și este și meritul celor care lucrează acolo că România are astăzi cea mai mare creștere economică din UE, pentru că acest lucru nu s-ar fi putut întâmpla fără o protejare a pieței libere și a competiției.

După cum știm cu toții, competiția dintre companii conduce la creșterea productivității și încurajează creșterea economică. De aceea, remarc cu plăcere companii determinate să dezvolte noi tehnologii și să crească eficiența în producție.

Cu toate acestea, sunt conștient că mai avem o cale lungă de străbătut. Raportul privind Competitivitatea Globală 2018 elaborat de Forumul Economic Mondial, poziționează piața din România pe locul 52 în topul celor mai competitive piețe din lume și printre cel mai puțin competitive din Uniunea Europeană.

Având în vedere rezultatele noastre indiscutabile în dezvoltarea unei piețe libere competitive într-un timp atât de scurt și trendul ascendent al economiei, sunt încrezător că putem lucra împreună în identificarea celor mai bune reforme structurale și politici publice menite să stimuleze competitivitatea și să genereze, implicit, o productivitate sporită în sectoare cheie din economia românească.

Vă mulțumesc!